

Hyviä vihjeitä piilosanoihin

Mitä yhteistä on seuraavilla sanoilla: LIIHOT-TAA KAINO REVISIO PELKÄÄN MATALASSA KEITOS AJOILTA AVAILI ÖLJYVÄRI ESTÄÄ? Vastaus jutun lopussa.

Monet ristikkoharrastajat eivät ole (ainakaan vielä) innostuneet piilosanojen ratkomisesta. Voi heitä raukkoja, eivät tiedä, mitä jättävät tekemättä! Meille kaikille piilosanafaneille, -tifosojille ja -aficionadoille yksi viikon kokohokhista on se hetki, jolloin saa eteensä tupotuo-reen piiliksen, saa hieroa aivonystyröitään ja saa nautintoa ja iloa vihjeiden oivaltamisesta. Monille tämä on suorastaan viikoittainen rituaali. Piilosananahan on kuitenkin melko harvinainen herkkä, jota ei tarjoilla joka arkipäivä. Niitä julkaistaan joissakin ristikkolehdistä, mutta muuten säännöllisiä julkaisupaikkoja on tietääkseni vain kolme: tämä Ilta-Sanomien lauantainumero, Aamulehden sunnuntainumero ja nykyisin torstaisin ilmestyvä Suomen Kuva-lehti.

Piilosanojen vihjeet ovat usein kinkkisiä, mutta se on tarkoituskin. Piilosanan perusideana on se, että jokaisessa vihjeessä on sekä suora että epäsuora vihje ratkaisusanalle. Epäsuoria vihjeitä on monta eri tyyppiä. Tylsin niistä on kenties turvautuminen lyhenteisiin, mutta joskus se on pakko, kun ratkaisusana ei anna mahdollisuuksia muuhun. Mutta kokeneet ratkaisijat ovat hieman kyllästyneitä sellaiseen. Joka tyttö tietää, että M voi olla METRI, METRO, MASSA, MOMENTTI, MEGA tai TUHAT (roomalaisena numerona). Tai yksinkertaisesti vain ÄMMÄ.

Hauskempia vihjeitä ovat sellaiset, jotka pe-

rustuvat erilaisiin sanaleikkeihin. Yksi yleisesti käytetty vihjetyyppi perustuu homonymeihin eli monimerkityksisiin sanoihin, olivatpa ne perusmuodossa tai sitten taivutettuina. PÄÄS-TÄ meidät pahasta! Hyvät ajatukset tulevat PÄÄSTÄ, eivät heinäseiPÄÄSTÄ. ALUSTA korjataan telakalla. Auton ALUSTA on ruostunut. Päästäänkö päähän, jos lähdetään ALUSTA?

Näitä sanoja voi käyttää myös toisessa vihjetyyppissä, jossa ratkaisusana luetaan suoraan vihjeen kirjaimista eteenpäin tai taaksepäin. Yksinkertaisia esimerkkejä: ALUSSa oli arkki. Toisesta päästä jäänmurtaja oli SULA.

Kell' piilo on, se sinne kätkeytyköön! Kätkö on piilosanojen peruskauraa. Onkohan jotakin KATEISSA? Huumaava aine kenties? KIS/KOKA/SAT. Tai piristävä juoma? KA/TEE/TIT. Onko jotakin HUKASSA? Alukko? HU/ITU/KKA. Keittiö, kilo tai shakkipelin kuningas? SU/K/SI. Luistaako nyt paremmin? Ymmärsitkö? Tämähän on helppoa kuin Heineken-tölkkin avaaminen! Ja onkohan se PEURA sisäistänyt RUSKAN? Siis PE/RUSKA/URAn. Alussa oli mies tai päälle pantava. A/ATTE/LU. AL/ASU/KU. Päässä neljäs torstai. PÄ/IV/Ä.

Palataan sinne, mistä lähdettiin. Anagrammi on parhaimmillaan silloin, kun se kertoo jotakin ratkaisusanasta. Klassisista klassisiin on MAUNO HENRIK KOIVISTON kirjaimista koottu ja usein siteerattu ARVOITUS KOKO IHMINEN. Mutta myös vain yhden sanan kirjainten järjestäminen toiseksi sanaksi voi luoda hauskoja vihjeitä, tai ainakin yllättäviä. Jutun alun sanat ovat anagrammeja Pirkkanmaan nykyisistä ja entisistä kunnista: AITOLAHTI NOKIA ORIVESI PÄLKÄNE SASTAMALA TEISKO TOIJALA VIIALA YLÖJÄRVI ÄETSÄ. Tiesitte kai myös sen, että LASIASTIAT valmistetaan IITLALASSA.

Antti Parkkinen

antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:

www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/